

9441

MENGELWERK

OVER

MERKWAERDIGE BYZONDERHEDEN

UIT DE

Dry Ryken der Natuer.

Dit werk bevat: 1° Eene beschryving van de merkwaardigste Land- en Waterdieren, alsmede van de byzonderste Vogelen, derzelver nut en hoedanigheid. 2° Van de merkwaardigste Boomen en Planten, benevens hunne byzonderheden en hun nut. 3° Van de Mineralen, Vulkanen, Aerdbevingen, Orkanen, Winden, heele Bronnen, Rivieren, Watervallen, enz., met alles wat in deze laetste betrekking van in vroegere tyden tot den 1 July 1842, merkwaardig is voorgevallen.

Door C. L. DE VRIEZE.

GENT,

Ter Drukkery van T. en D. HEMELSOET, by St-Jacobs-
kerk, No 19.

1843.

VI.

DE RHYNOCEROS.

De rhynoceros is na de olifant een der zeldzaamste landdieren. Dit grootviervoetige dier, hetwelk de woestynen van Azië en Afrika bewoont, is, van het bovenste gedeelte van den rug tot op den grond omtrent zes voet hoog, en van het einde des snuits tot aan den staert twaelf voet lang; men beweert dat een volwassen rhynoceros de buitengewone zwaarte van 9000 ponden weegt; deszelfs langwerpige kop gelykt naer dien van het wilde zwyn en het heeft kleine doch levendige oogen. De hoorn dien de rhynoceros op zynen neus draegt is naer den rug toe krom gebogen en maekt het wapen uit om zich tegen zynen vyand te verdedigen; het mannetje heeft somtyds dob-

bele hoorens; zyn bruinachtige en dikke huid is, behalve aen den kop, of onder aen den buik, bedekt met eeltachtige, veel naer knopen gelykende, gezwollen, en op zyn vel ziet men vouwen, die als schubben of rimpels geschikt zyn. De aziatische rhynocerossen hebben eene zeer zachte tong; maer die van den afrikaenschen rhynoceros is zoo ruw en stekelig, dat hy alles vilt wat hy likt. In Abyssinië heeft men getracht dit zoo wilde dier tam te maken, en men heeft in den jare 1748 eenen rhynoceros naer Europa gebragt, die zeer mak was. Dit dier houdt zich veel al op in de moerassige landen, en geneert zich met gras. Men zegt dat het met zoo veel snelheid loopen kan dat het somtyds 60 mylen in eenen dag aflegt, hetgeen echter wegens deszelfs geweldige zwaarte byna ongelooftlyk moet voorkomen.

Het zintuig van den reuk by den rhynoceros is zeer fyn. Wanneer hy andere dieren van verre ziet die hy aenvallen wilt, loopt hy in eene regte lyn op hen toe, alles omverwerpende, wat hy op zynen weg ontmoet. Wanneer hy zynen vyand vindt ontwortelt hy boomen, neemt hy de steenen op, die zynen doortocht beletten, en werpt ze zeer hoog, en

op eenen grooten afstand, achteruit. Zelden valt hy den mensch aen, ten zy men hem terge, of dat men een rood kleed aen hebbe. In beide gevallen, tracht hy zyne prooi midden aen het lyf te vatten, en doet dezelve met zoo veel kracht over zyn hoofd heen vliegen, dat de val byna altyd doodelyk is. Indien men het woedende dier ziet aenkomen, hetwelk zich niet dan met mooite omdraeit, en daerenboven maer alleen voor zich zien kan, is men ook in staet het te ontwyken. Men behoeft het slechts op den afstand van acht of tien schreden te laten naderen, en dan een weinig ter zyde te treden, wanneer het dengenen die, het vervolgt, niet meer ziet heeft het mooite om hem weër te vinden. De rhynoceros is de natuerlyke vyand des olifants. Wanneer zy stryden verweerd deze laetste zich dapper met de snuit; doch door de ingeboren natuer weet de rhynoceros dat de olifant onder den buik een zeer dun vel heeft, hetwelk echter op andere plaetsen zeer dik en hard is, hy tracht hem door behendigheit zynen hoorn in den buik te stooten, waerdoor de olifant niet tegenstaende zyn list en zyne loosheid, dikwyls overwonnen wordt. Men heeft ook opgemerkt, dat de beide dieren niet met elkander op dezelfde plaetsen grazen

willen ; het bezit eener wyde veroorzaekt
vaek tusschen hen tweegevechten , waerin de
rhynoceros meermaels zegepraelt.